

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 586/2015-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosti Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, občianske združenie, Tulčík 310, zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na priaznivé životné prostredie zaručeného čl. 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy zaručeného čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prístup k správne a súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia, zaručeného čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. júna 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 26/2014 a jeho postupom v tomto konaní (Rvp 13542/2015), ako i uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sžo 41/2014 a jeho postupom v tomto konaní (Rvp 13543/2015) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti Lesoochránárskeho zoskupenia VLK, občianske združenie, vedené pod sp. zn. Rvp 13542/2015 a sp. zn. Rvp 13543/2015 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 13542/2015.

Sťažnosti Lesoochránárskeho zoskupenia VLK, občianske združenie, o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 1. októbra 2015 doručené sťažnosti Lesoochránárskeho zoskupenia VLK, občianske združenie (ďalej aj „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na priaznivé životné prostredie zaručeného čl. 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy, práva na prístup k správne a súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia, zaručeného čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „Aarhuský dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“) z 18. júna 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 26/2014 a jeho postupom v tomto konaní (Rvp 13542/2015), ako i uznesením najvyššieho súdu z 11. júna 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sžo 41/2014 a jeho postupom v tomto konaní (Rvp 13543/2015) (ďalej len „napadnuté rozhodnutia“).

2. Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľ procesnými podaniami oznámil svoj vstup do konaní vedených na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Konania na ministerstve boli vedené na základe žiadostí

oprávnených subjektov o povolenie výnimiek zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a) a f) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZOPK“).

Rozhodnutím č. 6039/2012-2.2 zo 17. júla 2012 (Rvp 13542/2015) a č. 3440/2012-2.2 zo 4. apríla 2012 (Rvp 13543/2015) ministerstvo rozhodlo o žiadostiach o povolenie výnimiek tak, že:

- povolilo výnimku zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a) s f) ZOPK a povolilo žiadateľovi usmrtiť ~ odstreliť ~ jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Ondrášová odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia do 30. novembra 2012 v najskoršom možnom termíne v intraviláne obce Polerieka, ako aj najviac do vzdialenosti 200 metrov od zastavaného územia (Rvp 13542/2015) a

- povolilo výnimku zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a) a f) ZOPK, a teda povolilo žiadateľovi usmrtiť ~ odstreliť ~ jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Veličná od 1. júna 2012 do 30. novembra 2012 poslieďkou a postriežkou na lokalite Mlad', k. ú. Veličná a Pod Úplzeň, k. ú. Veličná, alebo do 15. decembra 2012 len postriežkou na uvedených lokalitách (Rvp 13543/2015).

Proti týmto rozhodnutiam podal sťažovateľ 26. apríla 2012 a 7. augusta 2012 rozklady, o ktorých minister rozhodol rozhodnutiami č. 6010/2012-1.10 (31/2012-rozkl.) z 10. júla 2012 (Rvp 13543/2015) a č. 7384/2012-1.10 (95/2012-rozkl.) z 28. septembra 2012 (Rvp 13542/2015) tak, že rozklad zamietol a napadnuté rozhodnutia potvrdil.

3. Obe už zmienené druhostupňové rozhodnutia (bod 2) napadol sťažovateľ žalobami podľa druhej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), ktoré doručil Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorý následne:

- v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 2606/2012 rozsudkom z 12. novembra 2013 žalobu sťažovateľa zamietol, pričom po iniciovaní odvolacieho konania zo strany sťažovateľa najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 8 Sžo 26/2014 z 18. júna 2015 zmenil rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 S 2606/2012 z 12. novembra 2013 tak, že konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal (Rvp 13542/2015), a

- v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 309/2012 uznesením zo 14. januára 2014 konanie zastavil, pričom po podaní odvolania zo strany sťažovateľa najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 Sžo 41/2014 z 11. júna 2015 uznesenie krajského súdu sp. zn. 5 S 309/2012 zo 14. januára 2014 potvrdil a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal (Rvp 13543/2015).

4. Ako vyplýva z pripojeného uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžo 41/2014 z 11. júna 2015 (Rvp 13543/2015), tento sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením uznesenia krajského súdu sp. zn. 5 S 309/2012 zo 14. januára 2014 a nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od jeho právnych záverov vo veci samej. Bol toho názoru, že právne normy aplikované na vec krajským súdom vytvárali dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku uznesenia krajského súdu.

Najvyšší súd s poukazom na § 89 ods. 3 písm. b) ZOPK dodal, že *«... neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha - medveďa hnedého spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená má za následok, že odpadol predmet konania, keďže výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia už zanikla a neexistuje. Povinnosťou správneho orgánu v zmysle citovanej právnej úpravy § 82 ods. 9 písm. a) zákona o ochrane prírody a krajiny, je zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu správneho konania. Citovanou právnou úpravou zákonodarca zveruje do právomoci orgánu ochrany prírody povinnosť zastaviť konanie, ak dôvod na konanie odpadol, keď ustanovuje, že rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané, v dôsledku ktorej úpravy je zrejmé, že „odpadnutím dôvodu na konanie“ treba rozumieť v prípade časovo limitovaného rozhodnutia aj stratu „platnosti rozhodnutia“ v dôsledku uplynutia času, na ktoré bolo vydané. V súlade s právnou úpravou ustanovenou v § 82 ods. 9 písm. a) zákona o ochrane krajiny ústredný orgán štátnej správy, ktorý koná o rozklade, preto musí konanie o udelenie výnimky zastaviť, keďže uplynutím doby rozhodnutie o výnimke na povolenie k odstreľu chráneného živočícha - medveďa hnedého, stratilo platnosť, čím dôvod na konanie odpadol.*

V danej veci bol napadnutými rozhodnutiami povolený odstrel medveďa hnedého... pričom čas, do ktorého bola povolená realizácia výnimky na odstrel medveďa hnedého

v uvedenom poľovnom revíri, uplynul už v čase rozhodovania krajského súdu (14. januára 2014).

Neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha – medveďa hnedého, spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená, má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia už zanikla a neexistuje. ...

Súd prvého stupňa vzhľadom k uvedenému rozhodol na základe správneho právneho posúdenia veci, keď konanie o žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí oboch stupňov, ktoré zo zákona stratili platnosť, zastavil.».

5. V prípade zmeňujúceho a súčasne zastavujúceho rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 26/2014 z 18. júna 2015 (Rvp 13542/2015) odvolací súd odkázal na stanovisko správneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, z ktorého vyvodil, že „*neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha - medveďa hnedého, spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutí už zanikla a neexistuje. Správny orgán, resp. súd preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu konania.*“. Aplikujúc tento všeobecný názor na časové súvislosti posudzovaných prípadov, najvyšší súd uviedol, že „... *V danej veci bol napadnutým rozhodnutím povolený odstrel medveďa hnedého... pričom čas, do ktorého bola povolená realizácia výnimky na odstrel medveďa hnedého v uvedenom poľovnom revíri, teda uplynul už pred odaním žaloby krajského súdu (4. decembra 2012).*

Z uvedeného dôvodu, vyjadreného jednoznačne v uvedenom stanovisku Správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a konanie zastavil.“.

6. Sťažovateľ v podanej sťažnosti ďalej poukazuje na to, že účasťou v správnych konaniach sa snaží prispieť k tomu, aby v rozhodnutiach správnych orgánov vo veciach životného prostredia bol napĺňaný zmysel a obsah právnych predpisov vydaných na ochranu prírody a krajiny a aby správne orgány rozhodovali v súlade so záujmami prírody vyjadrenými v týchto právnych predpisoch. V súvislosti s jeho postavením ako účastníka

konania v označených správnych konaniach poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“) C-240/09 z 8. 3. 2011.

7. Následne, citujúc stanovisko správneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, sťažovateľ namieta, že napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu boli vydané v konaniach, *„na ktoré nedopadá ani uvedené stanovisko“*. Ďalej sťažovateľ naznačuje, že zastavenie konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku prichádza do úvahy len v prípade splnenia podmienok ustanovených v § 248 a § 250d ods. 3 OSP, pričom akcentuje aj § 250i ods. 1 OSP (pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.). Zo vzájomných súvislostí uvedených ustanovení potom uzatvára, že *„pokiaľ najvyšší súd zastavil konanie bez toho, aby na to existoval zákonom v § 248 OSP predvídaný dôvod, odňal tým sťažovateľovi možnosť konať pred súdom“*.

Zároveň na podporu svojich tvrdení poukazuje na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžp 6/2013 z 24. septembra 2013 a sp. zn. 1 Sžp 13/2103 z 13. mája 2014.

8. Sťažovateľ tvrdí, že napadnutými rozhodnutiami najvyššieho súdu je *„ukrátený na svojich právach, keďže mu najvyšší súd odoprel právo, ktoré mu vyplýva z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru a urobil ho abstraktným a imaginárnym bez možnosti reálne sa domôcť preskúmania nezákonného rozhodnutia správneho orgánu...“*

Postup najvyššieho súdu v skutočnosti znamená, že nie len v tomto konaní, ale aj v mnohých ďalších konaniach o žalobách sťažovateľa, by tento bol zbavený možnosti reálne sa domôcť preskúmania zákonnosti rozhodnutí v oblasti ochrany prírody.

Sťažovateľovi bolo najprv krajským súdom nevyhovené v jeho žiadosti o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia... a neskôr najvyšším súdom odopreté preskúmanie jeho odvolania voči zamietavému rozsudku prvostupňového súdu, práve pre uplynutie doby platnosti výnimky.

Sťažovateľ vidí v argumentácii najvyššieho súdu zásadný problém spočívajúci v tom, že akceptovaním tohto názoru... by účasť sťažovateľa v konaniach podľa zákona o ochrane prírody a krajiny stala úplne neúčinnou a nie viac než formálnou. Za týchto okolností by nebolo nielen možné uvažovať o akomkoľvek zmysle účasti sťažovateľa v konaniach

týkajúcich sa životného prostredia vo všeobecnosti, ale ani o naplnení jeho práv, ktorých porušenie namieta touto sťažnosťou.“.

9. V petitoch svojich sťažností preto sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po ich prijatí na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

«Právo sťažovateľa Lesoochranárskeho zoskupenia VLK

- *domáhať sa zákonným postupom svojho práva pred súdom Slovenskej republiky zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR,*
- *na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy SR,*
- *domáhať sa na súde preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ukracujúceho ho na jeho právach zakotveného v čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,*
- *napadnúť v správnom a súdnom konaní úkony a opomenutia orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia, podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia,*
- *na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd,*

bolo rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžo 26/2014 zo dňa 18.6.2015 (resp. „uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžo 41/2014 zo dňa 11.6.2015“) a postupom, ktorý mu predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžo 26/2014 zo dňa 18.6.2015 (resp. „uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžo 41/2014 zo dňa 11.6.2015“) a vracia vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.»

10. Sťažovateľ súčasne podal návrh na prerušenie konaní, a to s poukazom na skutočnosť, že najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Sžp 4/2013 zo 14. apríla 2015 prerušil

konanie vo veci obdobnej konaniam vedeným na tamojšom súde pod sp. zn. 8 Sžo 26/2014 a sp. zn. 7 Sžo 41/2014 a predložil SD EÚ prejudiciálnu otázku (čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) týkajúcu sa možnosti meritórne nepreskúmať na základe žaloby Lesoochranárskeho zoskupenia VLK rozhodnutie orgánov ochrany prírody na základe uplynutia času.

Sťažovateľ považuje za nesporné, že „... v prejudiciálnom konaní C-243/15 pred Súdny dvorom Európskej únie sa rieši otázka, týkajúca sa výkladu zmlúv a aktov orgánov Európskej únie ktorá úzko súvisí s podstatou podávanej sťažnosti. Uvedená otázka spočíva v tom, či je možné odoprieť mimovládnej organizácii, zaoberajúcej sa otázkami životného prostredia, právo na prieskum rozhodnutia, ktoré napadla na súde s poukázaním na to, že čas, počas ktorého sa mala vykonať činnosť, na ktorú napadnuté rozhodnutie orgánu ochrany prírody udelilo výnimku, či súhlas, v čase súdneho prieskumu už uplynul.“

II.

11. V zmysle ustanovenia čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 44 ods. 1 ústavy každý má právo na priaznivé životné prostredie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy skúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá Strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej národnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie konaní a opomenutí právnických a fyzických osôb a verejných inštitúcií, ktoré sú v rozpore s jej národným právom v oblasti životného prostredia.

14. Ako vyplýva z petitu oboch sťažností, sťažovateľ sa sťažnosťami domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušenia základného práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy

a práva na prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie konaní a opomenutí právnických a fyzických osôb a verejných inštitúcií, ktoré sú v rozpore s jej národným právom v oblasti životného prostredia podľa čl. 9 ods. 1 Aarhuského dohovoru, ku ktorému malo dôjsť rozsudkom najvyššieho súdu z 18. júna 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 26/2014 a jeho postupom v tomto konaní, ako i uznesením najvyššieho súdu z 11. júna 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sžo 41/2014 a jeho postupom v tomto konaní.

II.A K spoločnému prerokovaniu vecí

15. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

16. Z obsahu sťažností a ich príloh tvoriacich súčasť spisov ústavného súdu vedených pod sp. zn. Rvp 13542/2015 a sp. zn. Rvp 13543/2015 vyplýva, že obe sťažnosti spolu skutkovo súvisia, týkajú sa tých istých účastníkov, sťažovateľ je zastúpený rovnakým právnym zástupcom a v každej sťažnosti na obdobnom skutkovom základe s totožnou právnou argumentáciou namieta porušenie totožných práv. Sťažnosti sú po obsahovej stránke, s výnimkou označenia napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu, prakticky identické.

17. Prihliadajúc na uvedené, ústavný súd v súlade so zásadou procesnej ekonomie a v súlade s ustanovením § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP rozhodol, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

II.B K návrhu na prerušenie konania

18. Prejudiciálna otázka, ktorú najvyšší súd predložil SD EÚ a ktorá je tam vedená pod C-243/2015, znie: „*Je možné právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, ktoré je zakotvené v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, v prípade tvrdeneho porušenia práva na vysokú úroveň ochrany životného prostredia vykonaného predovšetkým pre podmienky Európskej únie Smernicou Rady*

. 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, t. j. najmä napomáha!' hľadaniu stanoviska v spojení s verejnosťou k projektu, ktorý môže pravdepodobne významne ovplyvniť osobitne chránené územia sústredené pod európsku ekologickú sústavu s názvom NATURA 2000, a právo; ktorého uplatnenia sa v zmysle čl. 9 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia a v medziach naznačených prostredníctvom rozsudku Súdneho dvora Európskej únie spisová značka C-240/09 zo dňa 08. marca 2011 domáha žalobca ako nezisková organizácia založená na ochranu životného prostredia na vnútroštátnej úrovni, spravodlivo naplniť aj takým postupom vnútroštátneho súdu, ktorý zastaví súdny prieskum v spore o preskúmanie rozhodnutia o nepriznaní postavenia účastníka v správnom konaní o vydanie súhlasu, ako je tomu vo veci samej, a odkáže ho na podanie žaloby ako opomenutého účastníka v uvedenom správnom konaní? “

19. Ako jednoznačne vyplýva z formulácie otázky, týka sa prípadov v zásade nadväzujúcich na starší rozsudok SD EÚ C-240/09 z 8. 3. 2011, dôsledkom ktorého bol sťažovateľ ako nezisková organizácia založená na ochranu životného prostredia na základe jednoduchého prejavu vôle akceptovaný ako účastník konania vo veciach ochrany životného prostredia.

20. V zmysle dikcie ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c) OSP súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada SD EÚ o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

21. Ústavný súd v tunajších konaniach (vedených pod sp. zn. Rvp 13542/2015 a sp. zn. Rvp 13543/2015) nedospel záveru, že by vzhľadom na požiadavku sťažovateľa bolo namieste konania prerušiť. V posudzovaných konaniach správny orgán priznal sťažovateľovi postavenie účastníka konania automaticky, najvyšší súd s ním ako s účastníkom správneho konania konal a vo veci rozhodol.

22. Ústavný súd preto dospel k záveru, že rozhodnutie SD EÚ o prejudiciálnej otázke (predloženej najvyšším súdom 14. apríla 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sžp 4/2013) vedené na SD EÚ pod C-243/2015 nemôže mať vplyv na posúdenie, či rozhodnutiami najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 26/2014 z 18. júna 2015 a sp. zn. 7 Sžo 41/2014 z 11. júna 2015 najvyšší súd porušil označené základné práva sťažovateľa.

Keďže nenastala situácia, v ktorej by ústavný súd bol povinný konanie prerušiť, ani nezistil konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre jeho rozhodnutie, ústavný súd návrhom sťažovateľa na prerušenie konaní vedených na ústavnom súde pôvodne pod sp. zn. Rvp 13542/2015 a sp. zn. Rvp 13543/2015 nevyhovel.

II.C K dôvodom odmietnutia sťažností

23. Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať

rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

24. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že tak rozhodnutia krajského súdu (rozsudok sp. zn. 5 S 2606/2012 z 12. novembra 2013 a uznesenie sp. zn. 5 S 309/2012 zo 14. januára 2014), ako i napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu nemali schopnosť porušiť právo sťažovateľa účinne sa zúčastniť sa konania vedeného ministerstvom vo veci povolenia výnimky z ochrany medveďa hnedého.

Pozornosti ústavného súdu taktiež neuniklo, že sťažovateľ toto svoje právo háji, avšak nikde vo svojich sťažnostiach neuvádza, akým spôsobom by ho chcel realizovať. V teoretickom prípade, že by súdy v správnom súdnictve sťažovateľovi vyhovel, ním napadnuté správne rozhodnutia zrušili a veci vrátili ministerstvu na ďalšie konania, toto by nemalo inú možnosť, len svoje konanie zastaviť, pretože jeho predmet konania – výnimka – zanikla uplynutím času, na ktorý bola povolená (30. novembra 2012), a nejde o konania, ktoré by bolo možné začať z úradnej povinnosti.

Osobitne je možnosť účinne realizovať práva podľa Aarhuského dohovoru sťažená v prípade, keď na základe platne udelenej výnimky došlo k odstrelu chráneného živočícha (medveďa hnedého).

25. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na stanovisko najvyššieho súdu č. Snj 72/2013, v ktorom najvyšší súd spätne oprel svoj právny názor aj o nálezy ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 341/2007 z 1. júla 2008, keď okrem iného konštatoval, že *„... v aplikačnej činnosti štátnych orgánov treba zohľadniť účel zákona“*, a uviedol, že *„... nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahrňujúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu*

prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona.“. Z tohto právneho názoru ústavného súdu potom najvyšší súd v stanovisku správneho kolégia vyvodil, že „ak žalobca nepreukázal ukrátenie na svojich subjektívnych právach, ktoré mu malo vzniknúť rozhodnutím o zastavení konania, je namieste, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby potvrdil ako vecne správny“.

26. Podľa § 82 ods. 9 písm. a) ZOPK orgán ochrany prírody konanie podľa tohto zákona zastaví, ak dôvod na konanie odpadol.

Podľa § 89 ods. 3 písm. b) ZOPK rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané.

27. V relácii k citovaným ustanoveniam regulujúcim procesné aspekty rozhodovania v konaniach podľa ZOPK najvyšší súd v napadnutom uznesení sp. zn. 7 Sžo 41/2014 z 11. júna 2015 zdôraznil, že „... zo skutkových okolností danej veci je zrejmé, že rozhodnutia žalovaného oboch stupňov zo zákona stratili platnosť, a teda v danom prípade nejde o rozhodnutie, ktoré zakladá, mení alebo zrušuje oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté (§ 244 ods. 3 OSP) a súčasne napadnutými rozhodnutiami žalovaného žalobca nemôže byť ukrátený na svojich právach (§ 247 ods. 1 OSP)“. V napadnutom rozsudku sp. zn. 8 Sžo 26/2014 z 18. júna 2015 zase najvyšší súd poukázal na uplatnenie ustanovenia § 244 ods. 3 OSP pri rozhodovaní v správnom súdnictve.

28. Ústavný súd hodnotí poukaz najvyššieho súdu na § 244 ods. 3 a § 247 ods. 1 OSP v okolnostiach sťažovateľových prípadov ako veľmi výstižný. Správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej

najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Preto nemožno vyhovieť takému návrhu na začatie konania v správnom súdnictve, ktorého prerokovanie síce vedie k zisteniu formálneho rozporu činnosti verejnej správy so zákonom, no zároveň v ňom nebude preukázaný žiaden zásah do individuálnej sféry navrhovateľa.

Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná.

29. V posudzovaných prípadoch s ohľadom na právny stav daný citovanými ustanoveniami ZOPK v spojení s relevantnými skutkovými okolnosťami (pred podaním žaloby, respektíve pred rozhodnutím krajského súdu o sťažovateľovej žalobe už uplynuli obdobia, na ktoré boli preskúmanými administratívnymi rozhodnutiami priznané sťažovateľom kritizované oprávnenia) je zreteľné, že prípadné meritórne prerokovanie sťažovateľových žalôb nemohlo za žiadnych okolností viesť k poskytnutiu účinnej ochrany jeho subjektívnym právam.

30. Ústavný súd považuje za vhodné dať do pozornosti sťažovateľa i právny názor vyslovený v rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 98-102/02 zo 17. decembra 2002, v zmysle ktorého „... rozhodnutie sa nezrušuje iba preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka. Ustanovenie § 250i ods. 3 OSP jasne zakladá prekážku, účelom ktorej je zabrániť zrušovaniu rozhodnutí správnych orgánov zo strany správnych súdov, ktoré sú po hmotnoprávnej stránke nezvratné, t.j. ich zmenu nemožno dosiahnuť opakovaním procesu pre vady správneho konania. Neznamená to však, že správne orgány nemusia rešpektovať základné zásady správneho konania, medzi ktoré nepochybne patrí zásada súčinnosti správneho orgánu a účastníkov konania, avšak pokiaľ porušenie tejto zásady nemá, tak ako

v danom prípade, vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, smerovalo by zrušenie napadnutého rozhodnutia k čisto formalistickému zopakovaniu správneho konania.“.

31. Vo vzťahu k sťažovateľovým námietkam (založeným na poukaze na iné rozhodnutia najvyššieho súdu v obdobných sťažovateľových veciach) ústavný súd odkazuje na už spomínané zjednocovacie stanovisko správneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, ktorým bola využitá zjednocovacia právomoc priznaná kolégiám najvyššieho súdu podľa § 21 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Zákonnou podmienkou využitia uvedenej právomoci kolégia najvyššieho súdu je zistenie, že došlo k výkladovým rozdielnostiam v právoplatných rozhodnutiach senátov toho istého kolégia. Cez túto podmienku zjednocovacia právomoc kolégií najvyššieho súdu prirodzene napĺňa stabilne judikovanú požiadavku ústavného súdu, podľa ktorej k imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty (napr. PL. ÚS 36/95), ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99).

32. Aj z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci *Beian v. Rumunsko* zo 6. 12. 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštalácie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštalácia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach.

Ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom tematickom okruhu, ktorý viedol sťažovateľa k iniciácii viacerých konaní v správnom súdnictve, najvyšší súd učinil zadosť požiadavkám vyplývajúcim zo zákona o súdoch, z princípu právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy) i z judikatúry ESLP. Prijatie zjednocovacieho stanoviska z 24. júna 2014 má právny

význam aj v tom, že od tohto momentu požiadavka právnej istoty vyžaduje od senátov správneho kolégia najvyššieho súdu, aby pri nezmenenej právnej úprave toto stanovisko rešpektovali a z neho pri posudzovaní tzv. správnych žalôb v identických alebo obdobných prípadoch vychádzali, hoci aj v rozpore so svojimi rozhodnutiami z obdobia pred prijatím predmetného stanoviska. K takým rozhodnutiam patria aj tie, ktoré sťažovateľ vo svojich sťažnostiach argumentačne použil (rozhodnutie z 24. septembra 2013 vo veci sp. zn. 1 Sžp 6/2013 a rozhodnutie z 13. mája 2014 vo veci sp. zn. 1 Sžp 13/2013).

33. Úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon je chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01).

34. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05, III. ÚS 74/07).

35. V súvislosti so sťažovateľom deklarovanej nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Teda z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. I. ÚS 19/02) a taktiež nie je možné vnímať postavenie ústavného súdu ako orgánu, ktorého úlohou by bolo zjednocovať stanoviská najvyššieho súdu (m. m. I. ÚS 199/07, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09, III. ÚS 197/2011), ako aj rozhodovacia prax všeobecných súdov (m. m. I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 152/2011).

36. Ústavno-súdna korekcia rozhodovacej činnosti všeobecných súdov v prípade sťažovateľa by teda bola možná len v tých prípadoch, ak by konanie a rozhodnutie všeobecného súdu priamo zasahovalo do práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy). K porušeniu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu, resp. analogického práva na spravodlivý proces podľa dohovoru by mohlo dôjsť rozhodnutím všeobecného súdu nielen tým, keby tento fakticky odňal možnosť komukoľvek domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde (napr. II. ÚS 8/2001), ale aj tým, keby tento súd rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia (napr. I. ÚS 241/07), alebo vtedy, ak by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. III. ÚS 264/05). Ústavný súd nezistil žiadnu z týchto ani inú tu výslovne neuvedenú skutočnosť, ktorá by napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu robila ústavne neakceptovateľné, a teda vyžadujúce ústavno-súdnu korekciu z dôvodu zásahu do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie. Pretože napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu nevykazujú

znaky svojvôle a sú dostatočne odôvodnené, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia najvyššieho súdu nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a nevidí dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

37. Ústavný súd s ohľadom na už uvedené konštatuje, že rozhodnutiami najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 26/2014 z 18. júna 2015 a sp. zn. 7 Sžo 41/2014 z 11. júna 2015 nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako ani jeho základného práva na ochranu životného prostredia podľa čl. 44 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru.

38. Na tomto mieste však ústavný súd musí opätovne podčiarknuť jeho postavenie nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti oddeleného od sústavy všeobecného súdnictva (čl. 124 ústavy). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01).

Podstata základného práva na súdnu ochranu i základného práva zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy v sťažovateľových prípadoch vyžadovala, aby súdy v správnom súdnictve zabezpečili nápravu eventuálneho nezákonného ukrátenia sťažovateľa na jeho právach či právom chránených záujmoch. Ako však už bolo viackrát zdôraznené, relevantné okolnosti neumožňovali súdom takto vymedzený účel naplniť, pretože v čase ich rozhodovania už prípadné zásahy do sťažovateľových práv nepôsobili. Uplynula totiž doba, počas ktorej bolo možné využiť administratívnymi rozhodnutiami zakotvené práva, priznanie a následný výkon, ktorý sa sťažovateľ svojimi správnyimi žalobami snažil odvrátiť. Berúc do úvahy zistené skutkové okolnosti prerokúvaných káuz, nejde o problém ústavnej relevancie. Namietané rozhodnutia najvyššieho súdu teda nevykazujú znaky svojvôle a sú dostatočne odôvodnené, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia

nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právnych názorov najvyššieho súdu.

39. Ústavný súd tak vyhodnotil sťažovateľove námietky, na ktorých založil názor o porušení svojich základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako nedôvodné, a preto sťažnostné námietky v tejto časti považuje za zjavne neopodstatnené.

40. Obdobný záver platí aj pre namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07). Ústavný súd neopomína z judikatúry ESLP (napr. rozsudok zo 16. 6. 1971 vo veci Ringeisen c. Rakúsko, séria A, č. 13) limitovaný priestor pre uplatňovanie práva na spravodlivé súdne konanie v správnom súdnictve (pojem „občianske práva a záväzky“ a „trestné obvinenie“), no nepovažoval za potrebné sa touto otázkou bližšie zaoberať, keďže bez ohľadu na odpoveď by k záveru o porušení práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu nemohol dospieť.

41. Rovnaký záver ako vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je potrebné prijať aj vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľa zaručeného čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru. Jeho zakotvenie v medzinárodno-právnom dokumente totiž odkazuje na splnenie podmienok vyplývajúcich z vnútroštátneho práva. Tie sú v podmienkach Slovenskej republiky v správnom súdnictve dané práve už spomínaným primárnym účelovým zameraním na ochranu subjektívnych práv žalobcu. Preto ak súd v správnom súdnictve nemohol pre nedostatok vplyvu preskúvaných rozhodnutí orgánov verejnej správy na subjektívnu pozíciu sťažovateľa preskúmať ich zákonnosť, potom rešpektoval vnútroštátne podmienky uplatnenia práva zaručeného čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, a tak nemohlo za žiadnych okolností dôjsť k jeho porušeniu.

42. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy, ústavný súd predznamenáva, že nejde o základné právo hmotnej povahy, ktorého sa možno domáhať len medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie ústavy vykonávajú (čl. 51 ods. 1 ústavy).

43. Všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Keďže ústavný súd sťažnosti v častiach pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uzneseniami najvyššieho súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalších častí sťažností, ktorými sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 44 ods. 1 ústavy, je nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia. Aj v týchto častiach sú preto sťažnosti sťažovateľa zjavne neopodstatnené.

44. Keďže boli sťažnosti ako celok odmietnuté z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

45. Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že sťažovateľ sa na neho opakovane obracia so skutkovo a právne takmer identickými sťažnosťami, o ktorých už viackrát rozhodol, pričom formuloval k nim jednoznačné právne závery (pozri m. m. IV. ÚS 467/2012, IV. ÚS 27/2011).

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľovi musí byť právny názor ústavného súdu na ním namietané skutočnosti dostatočne známy. Vzhľadom na to vyvstáva otázka, aký význam a efektivitu má pre neho opakované podávanie sťažností ústavnému súdu v skutkovo a právne takmer identických veciach, keďže aj podľa judikatúry ESĽP nie je nevyhnutné ako predpoklad možnosti obrátiť sa na tento medzinárodný súdny orgán vyčerpať právny prostriedok nápravy na národnej úrovni, pokiaľ sa tento javí z materiálneho hľadiska v obdobných prípadoch ako neefektívny.

46. S poukazom na uvedené skutočnosti, prihliadajúc na zásadu efektivity a procesnej hospodárnosti konania, ústavný súd dáva sťažovateľovi do pozornosti, že pokiaľ bude aj naďalej podávať takéto typovo identické sťažnosti, ku ktorým ústavný súd už zaujal právne závery vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, ktorými tieto typovo identické sťažnosti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, ústavný súd môže využiť možnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 25 ods. 2 poslednej vety zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorej nemusí svoje rozhodnutie o odmietnutí sťažnosti odôvodňovať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2015